



12



ด้านการศึกษา



ยุทธศาสตร์ด้าน
การพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์

11

ศักยภาพคน
ตลอดวงจรชีวิต

12

การผลิตและการเรียนรู้



ยุทธศาสตร์ด้าน
การสร้างโอกาส
และความเสมอภาค
ทางสังคม

15

เพิ่มงานมีคุณภาพ

ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร
เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับ
ความหลากหลายของการจัดการศึกษา
และสร้างเสริมธรรมาภิบาล



**แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการศึกษา
ได้บรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายของผลอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้
จำนวน 1 เป้าหมายแล้ว ประกอบด้วย**

CR12G01

ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเป็นพลเมืองที่ดี รัฐพิธีและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ ส่งผลให้ (1) ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและตรงตามศักยภาพของผู้เรียน จากการนำระบบวัดผลที่เน้นประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน (2) ประชากรนอกระบบการศึกษา วัยเรียนระดับ ป.1 - ม.3 อายุ 6-14 ปี ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการจัดการศึกษาภาคบังคับที่มีความครอบคลุม (3) เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาและสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับที่สูงขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ จากการดำเนินการทดสอบเครื่องมือสำรวจความพร้อมของเด็กปฐมวัยในการเข้าสู่การศึกษาระดับประถมศึกษา (4) ครูอาชีพศึกษาได้รับการพัฒนาประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น และครูฝึกในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดหรือสอนงาน การวัดและประเมินผล และระบบการดูแลผู้เรียนเพิ่มขึ้น (5) มีระบบ credit bank ที่สามารถให้คุณวุฒิบัญชีย่อแก่ผู้เรียน และสะสมเพื่อเทียบโอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการจบการศึกษาระดับปริญญาได้ และ (6) เกิดการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จากการนำกรอบมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพครูไปใช้ อันจะส่งผลให้เกิดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในภาพรวมต่อไป

โดยผลลัพธ์การดำเนินการตามเป้าหมายข้างต้น ส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 258 ที่กำหนดให้ (1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตาม มาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สม กับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (2) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ให้เต็มผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม กับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล ของผู้ประกอบวิชาชีพครู (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกัน ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่



1

ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

- โครงการสำรวจสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย (RIPED) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบออนไลน์ (Thailand School Readiness Database) และจัดเก็บข้อมูลสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัยสำหรับประเทศไทยแบบออนไลน์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานระดับนานาชาติ เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย (School Readiness) ทั่วประเทศ
- จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย และการขับเคลื่อนสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังจะเลื่อนชั้นไปเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีถัดไปในแต่ละจังหวัด โดยวัดทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัยด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ และ Executive Functions (EFs) ควบคู่กับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนและสถานศึกษา ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานของโครงการไว้ 5 ระยะ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2560 – 2565 โดยปัจจุบันโครงการดำเนินงานไปแล้วในพื้นที่ 73 จังหวัด ซึ่งจะดำเนินการสำรวจให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 77 จังหวัดในช่วงต้น พ.ศ. 2566 ต่อไป
- โครงการวิจัยพัฒนาฐานข้อมูลสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษา และข้อมูลเด็กปฐมวัยแบบตัวอย่างซ้ำ (Longitudinal Data) ที่มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในระยะยาวสำหรับการศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ





2

ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

- ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จำนวน 7,142 คน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือพัฒนาทักษะอาชีพ ดำเนินการโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) โดยอาศัยการทำงานเชิงพื้นที่หรือการใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานในการทำงาน ช่วยให้การขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นไปอย่างบูรณาการ เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- จัดทำระบบและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ โดย กสศ. ร่วมกับภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อค้นหา วางแผน ช่วยเหลือดูแล และพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบอย่างเหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการเป็นรายบุคคล โดยมีเด็กและเยาวชนนอกระบบที่อยู่ในภาวะยากลำบากได้รับประโยชน์จำนวน 36,268 คน พร้อมทั้งได้เสริมสร้างศักยภาพของครูนอกระบบการศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการติดตาม ดูแล และให้คำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนนอกระบบกลุ่มนี้ จำนวน 3,471 คน

3

ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ให้ได้มีผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

- โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาสมรรถนะตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ/บริบทพื้นที่ การพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสนองพระราชดำริ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- แผนปฏิบัติโครงการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ (Excellent Teacher) ให้แก่ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 420 คน และครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 70 คน



- แผนปฏิบัติโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์การพัฒนาหรือกฎหมายกำหนด จำนวน 1,460 คน
- แผนปฏิบัติโครงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพบุคลากรอาชีวศึกษา ให้แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ บุคลากรอาชีวศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 610 คน

4

ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

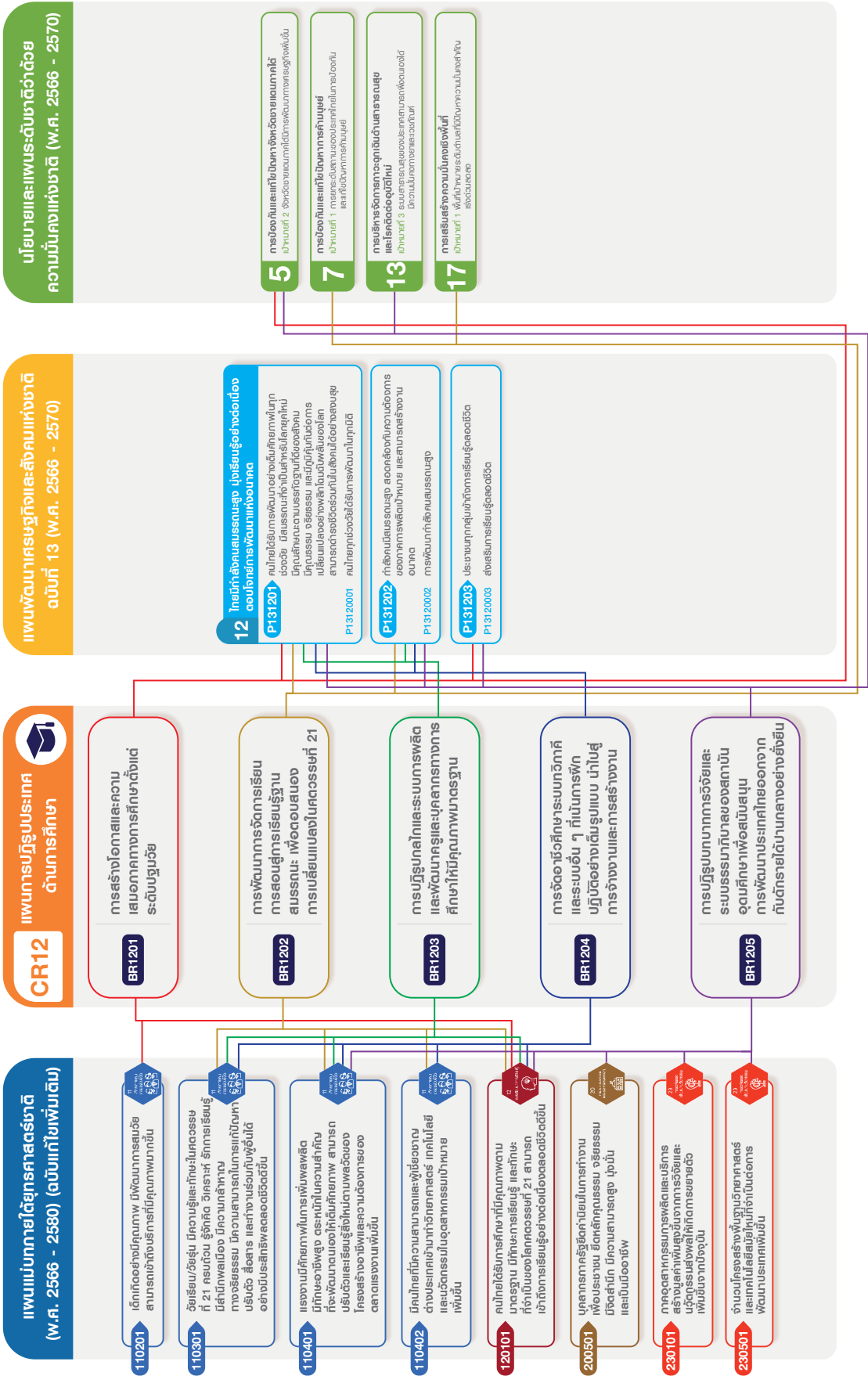
- การขับเคลื่อนรูปแบบการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับที่เน้นการปฏิบัติ และการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาระบบการวัดประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การสนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับใช้ในการศึกษา รวมไปถึงการดำเนินงานขับเคลื่อนการนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพวัดประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และโครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อสร้างสมรรถนะการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 โดยการนำนักเรียนเข้าใช้งานแพลตฟอร์ม PISA Style Online Testing เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินสมรรถนะการคิดขั้นสูงตามแนวทางการประเมิน PISA ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ และด้านการอ่าน
- จัดทำ “ธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ” โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เพื่อให้คนทุกช่วงวัยสามารถนำหน่วยกิตจากกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรมทั่วไป หลักสูตรประกาศนียบัตร และหลักสูตรแบบ Non Degree ไปเก็บสะสมเพื่อขอรับใบประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรการเป็นผู้มีทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและทำธุรกิจต่อไป
- จัดทำแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ เพื่อเทียบโอนตามเกณฑ์และมาตรฐานแต่ละระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา ซึ่งเห็นชอบโดยที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 2/2565 ทั้งนี้ ได้มีการเสนอให้แต่งตั้ง “คณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ” โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เป็นหน่วยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดศูนย์สะสมหน่วยกิตประจำจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่รับเรื่องและเทียบโอนตามเกณฑ์และมาตรฐานในแต่ละระดับตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา



เพื่อให้การบรรลุผลสัมฤทธิ์ข้างต้นมีความยั่งยืน ในการดำเนินการระยะต่อไป ให้หน่วยงานของรัฐ ทั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการ **ขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา** อย่างต่อเนื่อง ในการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีการผลิตและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้มีผู้มีจิตวิญญาณ ของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถ และได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพใน การสอน รวมถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด ผ่านกลไก ของแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง โดยประเด็นปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีความสอดคล้องกับ **แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. (2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เป้าหมายแผนย่อย (Y1) 110201 เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น 110301 วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น 110401 แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความ สำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความ ต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น และ 110402 มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามา ทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น ประเด็นที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้อัน เป้าหมายแผนย่อย (Y1) 120101 คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ประเด็นที่ 20 การบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ เป้าหมายแผนย่อย (Y1) 200501 บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อ ประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ และประเด็นที่ 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป้าหมายแผนย่อย (Y1) 230101 ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่า เพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน และ 230501 จำนวนโครงสร้าง พื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)** หมายความว่า 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และ **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2566-2570)** นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 5 การป้องกันและแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นโยบายและแผนความมั่นคง ที่ 7 การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 13 การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน ด้านสาธารณสุขและโรคอุบัติใหม่ และนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 17 การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ โดยแสดงความเชื่อมโยงประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กับเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้



ความสอดคล้องของประเด็นการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา
กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายระดับมหัพภาคของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และเป้าหมายของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)



หมายเหตุ : รายละเอียดตามภาพผนวก ข - ตารางแสดงความสอดคล้องของประเด็นการปฏิรูปประเทศกับเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง